

לפני 25 שנה

גיליון "העולם הזה" שיצא לפני 25 שנה בדיוק, הכיל 16 עמודים, ועלה 120 פרוטה (12 אגורות). אך חוץ מזה יכול היה להופיע גם השבוע.

המדור "העם" (ראה להלן) הכיל ניתוח של מהות המפלגות בארץ, הנראה כאילו נלקח ממודעה של אחת מקבוצות השנינו השבוע. נפתח כי "העולם הזה" הקדים אותו ב-25 שנים לפחות — ושאין מה להוסיף לדבריו מאז. הוא הדין לגבי בעיית ערביי ישראל.

גם הסכנה של "סוריה רבת"/, שהוא כלי-כך אקטואלי כעת על רקע מלחמת-לבנון, הועלתה כבר אז בצורה מושלמת. ואפילו הקוריוז של השבוע — פריצת נגבים לדירתו של קצין מישטרה בכיר, שלא הרגיש בהם — נשמע אקטואלי מאד.

לראשונה בתולדות העיתונות העברית, הכיל הגיליון דו"ח מצולם על 5 עמודים, ובו תיאור כל המתרחש במוסדות לטיפול בחולי-ירוח. דו"ח זה פירט את הסיפור שבו לוקה הטיפול

"העולם הזה" 719
התאריך: 9.8.51

הסורים והתורכים. בקשר לאיזור זה, היא, כידוע, אחת הסיבות להתעניינות תורכיה בישראל).

ובכלל: "איננו מבינים מדוע כבוד הבאש לא הגביל את סוריה גם ממזרח ומערב, שעה שלקח על עצמו תפקיד של מומחה בינלאומי להיסטוריה וגיאוגרפיה." כדי למנוע טעויות, פליטות-לשון ופליטות-הבל לעתיד, קבע העיתון, בשם מילפגה, את גבולות סוריה, אחת ולתמיד: מהרי הטאורוס (בתורכיה) בצפון, עד תעלת-סואץ בדרום. מהים התיכון בי מערב ועד המפרץ הפרסי במזרח.

מישטרה

גיבה בטוחה

בחוגי המישטרה בירושלים נשמעו לחי שות ונראו שוטרים מחייכים — אולם המקורבים לעניין שמרו על הדברים בסוד. לא היה נעים שכולם ידעו. לא היה נוח שהדבר יפורסם. האסון לא היה גדול — אבל החיוך שהעלה על שפתיהם של ה שומעים לא גרם הנאה מיוחדת לסגן מפקד המישטרה במחוז ירושלים.

ארה לרמן, סגנו של מפקד המחוז, לוי אברהם, חבר נען לשעבר, המפורסם בי כוחו וברצינותו, היה בביתו בשבת אחר הצהריים. הבית, במושבה הגרמנית, שימש אותו יום מטרם לגנבים. מדירתו של סגן המפקח המחוזי נגנב מכשיר רדיו.

לרמן לא נשאר זמן רב בלי מכשיר. ה מישטרה גילתה את הגניבה, והמכשיר הוחזר לבית שבמושבה הגרמנית. אך הסוד הסתגל החוצה, וחיוכם של יודעי דבר רחב עוד יותר כשהתברר כי לא זו בלבד שסגן מפקד מישטרה-הבירה היה בביתו כשגנבים הוציאו את הרדיו, אלא שגם כל ששת השוטרים, המתגוררים באותו בניין, היו אותה שעה בדירותיהם, ערים.

אנשים

* הקומיקאי **בוב הופ** יצא לדוג והושלך עלידי גלייזים וזעפים מסירתו, שהוספה, מצידה, מכות מיספר על ראשו. אחר שטבל כמה פעמים במים, משו אותו חבריו. אמר הופ, "אדמירל צי-הדייג, ה נושא שישה כוכבי-פחה, שהוענקו לו עלידי חברי הדייגים: "אני צריך לקבל שיבעה כוכבים בזכות שגרטבתי. הרי רכשתי כך נסיון רב בשירות צוללות." מסתבר ש חושי-ההומור לא נטש את הופ, והוא הביע את צערו על ש, אפילו שם למטה (במים) לא הצלחתי לדוג כמה דגים."

* כשאייזיק שטרן הופיע בירושלים, משכה גגיתו אלפים, שנדחסו בי אולם אדיסון. אחת המאזינות עלתה על הבמה אחרי הקונצרט, ביקשה להצטלם עם שטרן. הכנר סירב: הוא דתי, ואיני מצטלם עם נערות. במיוחד לא בירושלים המקודשת. אך כשהמאזינה לא זזה מי קירבתו הסכים וחבש, לשם פיוס קדושת היציר, כיפה.

* כאשר פצצות-אטום רוסיות נוסו, החודש במחוז סינקיאנג בסין של **מאן טסה-טונג**, החליטו השלטונות לפרסם הודעת הסבר: "שלוש התפרצויות ה-רגעש אירעו בסינקיאנג." מומחים תמחו לשמע הודעה זו, חזרו ועיינו בספריהם וגילו כי אותו איזור נקי לחלוטין, מהרי געש.

שד'ביטחון ערבי? * תנועת "סוריה השלמה" * קצין

המישטרה שגנבים רוקנו דירתו * התפרצויות-געש בסין

העם

הנוער הכריע

אבק הבחירות שכך. כמו אחרי מישחק תיקו, כששתי קבוצות אינן מרוצות ור מחליפות ביניהן זיכרונות נוגים על ה סיבות, זעפו שתי המפלגות העיקריות: מפא"י, שלא קיבלה את האפשרות להקים ממשלה איתנה בכוחה שלה, והצ"כ (ציונים כלליים) שלא קיבלו די כדי להכריח את החתן חסר-הכוח להיכנס אל מתחת לחופה (ראה קאריקטורה).

לוא היו קיימים רק אינטרסים לאומיים (כפי שהם קיימים במודעות הבחירות), היה ברור מה לעשות: כדי לבצר את האמון בחוגי הכלכלה בארץ ובחוגי-לארץ, דרושה קואליציה רחבה. אולם לרוע ה מול, עוד קיימים אישים גם אינטרסים מפלגתיים, שמקומם לא ניכר בדיוורים, אך חשוב כשבאים לתכלית. במיקרה זה: התיק האוצר, שרה-האוצר קובע מי יקבל את הדיבוסים היקרים, מי יקבל ראיונות ייבוא — חברות ההסתדרות או הסוחרים הפרטיים. בטלית מנוקבת ורבת-טלאים זו אחוזים השנים, כשטענתם: כולה שלי. פליכר קשה להניח שהשידור יקום.

הצד המייאש בכל העסק הוא שאין כימעט סיכוי לשינוי כלשהו במצב. גם בחירות חדשות לא ישנו ולא כלום, אם לא יצליח ביג'י. לשנות את חוק הבחירות לטובתו, דבר שהמועמדים-לפגיעה לא יסי כימו לו, או להביא לארץ עוד כמה רבבות קולות, דבר המצריך זמן.

כי ליקוי היסוד שבתמונה הישראלית, המוררה והמנוחנת כאחת לגבי מסתכל מן החוץ, הוא, שהמפלגות אינן מפלגות כלל. בעולם הרחב יכול אדם להתחיל מפלגה באחרת, אם שינה את דעותיו. אולם בארץ אין הדבר קל כלל. האדם שייך למפלגה, נצמית לנסיון בימי הביניים. בנו לומד בבית-ספר של המיפגה, מתפרנס ממיפעליה ומקווה לקבל ממנה שיתן, ורוכש את חוכמתו וידיעותיו באמצעות עיתון המיפלגה.

הגורם היחיד שיכול היה להכניס קצת רוח-חיים לתמונה מאובנת זו הוא הנוער. אולם הנוער, בחלקו הגדול, לא הצביע כלל. על חשבונו יש לזקוף חלק גדול של אותם 30 אחוז שנמנעו מהצבעה. באי הצבעתו הכריע הנוער בבחירות אלה.

מכיוון שהנוער נוטה יותר לשינוי המצב מאשר לקיומו, יתכן והצ"כ היו נהנים מקולותיו יותר מכל מפלגה אחרת. אולם הצ"כ גילו אי-כישרון מובהק דווקא בי פנייתם אל שיכבה זו, המבקשת בכל זאת משו יותר מאשר אידיאלים המסתכמים בולוארים.

שר-ביטחון ערבי. הצירים הערביים של הסיעות התלויות במפא"י מצאו עצמם פיתאום במצב שיוכלו להקים ולהפיל ממשלות. יותר מכל תמחו על כך הם עצמם.

האיסטרטגיה של מפא"י, שהכשילה בכל האמצעים, כשרים ופחות כשרים, חקמת סיעה ערבית עצמאית, נתנה את פירו תיה. אילו הופיעו בכנסת השניה שליחים ערביים אמיתיים, במקום גרורים מפא"יים,

* דיבזם — מטבע-חוק, כפי שכונה בראשית שנות ה-50, המילה שאולה מה גרמנית.

יכלו להשתמש בעמדתם המכרעת על לשון המאזניים כדי לחולל שינוי מהפכני במצב ערביי ישראל, לדרוש את מינויים של שני שרים ערביים לפחות.

אולם גם כך נשאר המצב עדין. יהיו ה"חכים הערבים משועבדים כאשר יהיו הם לא יוכלו להיות רכים מדי מבלי לאבד לנצח את אמון שולחיהם.

רטן עסקן מפא"י חצי בהלצה: "עוד מעט יהיה לנו שר-ביטחון ערבי..."

חודת האומה

דיון אוהד ומואשר

"לעיתים היה נתיב הים לחיפה מסוכן לא פחות משובה בנגב." אומרים הימאים של הצי-המיסחרי, התובעים את אות-הקוממיות.

הם קיימו את הקשר היחיד עם חוץ לארץ (בדרך הים), היו נתונים לסכנת מיקוש והטבעה.

כאשר פנו למוסדות המוסמכים, נתקבר לה תשובה אדיבה: "הננו להודיעכם כי בקשתכם נמצאת בדיון אוהד" (הנמשך מזה שלושה חודשים).

דרכי חיים

שוקולד אל-חמטי

הטעם הטוב של חוץ-לארץ, זה חלומם של רוב הצעירים בארץ, הוא מנת-חלקן, כמעט לחמן החוקי, של עשרים בחורות המשוותחות יום-יום בטלפון עם ארצות שמעבר לים. הכוונה לטלפוניסטיות בדואר, המקשרות את ישראל עם ארצות אירופה ואמריקה.

השכנים

גם ישראל היא בסוריה

עוזאם באשא, מזכיר חליגה הערבית, יצא לתורכיה, לתעכב בסוריה, לקח חלק בי פתיחת תחנת-השידור הצבאית הסורית, השמיע כמה דברים על גבולותיה האמרי תיים והנצחיים של סוריה.

עתה הגיב אל-ג'יל אל-ג'דיד ("הדור החדש"), ביטאון המפלגה הסורית-הלאר מנית, הדוגלת באחדות ערבית מהפרת עד הגילוס, בחריפות יתירה, שילח את זעמו בעוזאם:

אחר הערה אירונית, כי מזכיר חליגה הסתפק במידבר-סיני והסכים לשייך את עזה, הנתונה לכיבוש מצרי, לסוריה, תובע העיתון את עלבון אזורי הצפון, הנמצאים למעשה בידי תורכיה, אך המאווים להלכה תחום-מחיה סורי. (האיבה הארוכה בין

